

Nekik csak Laci – Kiváló matematikusok Budapesten, Lovász László tiszteletére

A magyar matematika „Aranycsapatának” tagja, kivételes nemzetközi hírnévnek örvendő tudós, aki rendkívül szerény és nyitott a fiatal matematikusokkal, és bárki számára megközelíthető, akinek érdekes kérdése akad a matematikában. Lovász László, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, ahogyan kevesen ismerik.

2018. JÚLIUS 3. GILICZE BÁLINT

Galéria a konferencián készült képeinkből Tíz év után immár másodszor sereglett Budapestre a nemzetközi matematikusközösség, hogy öt napon keresztül előadásokat hallgasson, beszélgessen és közösen gondolkodjon olyan témákban, amelyek Lovász László munkásságához köthetők. A hétfőn az ELTE Gólyavárban megkezdődött konferencia címe Building Bridges II. „Második, mert az elsőt tíz éve rendeztük, és hidak építéséről szól, mert Laci eredményei számos hidat építettek ki a matematika és a számítógép-tudomány különféle területei között” – mondta megnyitó beszédében Pálffy Péter Pál, az MTA Rényi Alfréd Matematikai Kutatóintézet igazgatója, aki megjegyezte azt is, hogy az intézet százfős konferenciaterme kevésnek bizonyult a rendezvény befogadására.

Forrás: mta.hu/Szigeti Tamás

Az érdeklődés persze érthető, hiszen olyan előadók [jelezték részvételüket](#), akiknek neve hallatán nemcsak az adott szűkebb tudományterület ismerői kapják fel a fejüket. Elég az Abel-díjas [Szemerédi Endrét](#) említenünk, vagy éppen Terence Taót, akit valódi csodagyerekként tartanak számon – [és nem véletlenül](#). A „csodagyerek” szó sokaknak eszébe jut Lovász Lászlóval kapcsolatban is, aki jóllehet fiatalon megnyert minden matekversenyt, amit csak lehetett, [mégsem viselkedett külön, fura figuraként](#). Persze – ahogy Pálfy Péter Pál említette a közönség nagy derűtségére – amikor 22 évesen, diploma előtt megszerezte a kandidátusi fokozatot, az még az akkori törvényhozóknak is okozott némi fejfájást.

Lovász matematikai pályája a Fazekas Mihály Gimnázium 1962-es speciális matematikaosztályában indult Rábai Imre szárnyai alatt. Itt találkozott vele első gimnazista korában [Simonovits Miklós](#) is, később pedig több témán is dolgoztak együtt. „Lovász László valódi polihisztor. Ez a matematika egyre több ágra szakadó tudományában ritkaság, saját professzoraim közül talán Erdős Pálra és Turán Pálra illene ez a kifejezés – mondta. – A legtöbben elköteleződnek az algebra, a geometria vagy az analízis mellett – Lovász első nagy munkája (még diákként!) algebrai témájú volt, Budapesten a geometria tanszéken kezdett dolgozni, [legújabb könyve](#) pedig rengeteg analízist tartalmaz.”

A Gólyavár megtelt *Forrás: mta.hu/Szigeti Tamás*

Ha viszont mindeme témák háttérét vizsgáljuk, nyomban előkerül a kombinatorika (hogyan tudunk megszámolni dolgokat), a gráfelmélet (milyen szabályok érvényesek egy kapcsolati hálózatra) és az algoritmusok elmélete (hogyan írjuk le egy feladat megoldását lépésekre bontva – lényegében minden, amit egy számítógép csinál: algoritmus).

Ezek mindegyike megjelenik két legjelentősebb elismeréséhez, az 1999-ben elnyert [Wolf-díjhoz](#), illetve a 2010-es [Kiotó-díjhoz](#) fűzött méltatásban.

A sokoldalúság nemcsak a témákat tekintve, de gondolkodásmódjában is megjelenik. Ahogy Simonovits Miklós mondja, „a matematikusok közül van, aki inkább képekben gondolkodik, mások formulákban – Lovász mindkettőben. Vannak, akik elméletépítésben jók, mások feladatmegoldásban – Lovász ugyanakkor gazdag eszköztárral lát neki az őt érdeklő problémáknak, ha pedig megvan a megoldás, továbbmegy, és gyakran új elméletek alapjait rakja le.” Erre jó példa nemrég megjelent [könyve](#) az igen nagy hálózatokról, melyet máris iskolateremtő műként tartanak számon. „Tudásával, eredményeivel mindig erőteljesen hat a környezetére. És itt nemcsak magáról a témáról van szó: ahogy beszélget emberekkel, más szemléletet kapnak” – tette hozzá Simonovits Miklós.

Pálffy Péter Pál Lovász László érettségi tablója előtt *Forrás: mta.hu/Szigeti Tamás*

A most rendezett konferencián előadóként részt vesz két olyan fizikusból lett matematikus is, aki meghatározó szerepet játszott Lovász László nyolcéves amerikai kutatómunkájában. [Jennifer Chayes és Christian Borgs](#) Lovász kutatócsoport-vezetői voltak a Microsoftnál töltött évek alatt, ahol értő módon [egyeztették az alap kutatás és az alkalmazások igényeit](#). Itt fogadta mentorként [Szegedy Balázst](#), aki így emlékszik vissza erre az időszakra: „Lovász László egy legendás magyar matematikusnemzedékhez tartozik, amelyet ahhoz tudnék hasonlítani, mint ami az Aranycsapat volt a fociban. Abban a szerencsében részesültem, hogy 2004 környékén, mikor elkezdtem vele rendszeresen dolgozni, éppen egy új témakör megalapozásán munkálkodott. Egy olyan matematikai elmélet kezdett körvonalazódni, amelynek keretében nagy gráfokat az analízisből ismert határérték-számítás módszerével lehetett vizsgálni. Lovász a vezéregyénisége volt ezeknek a kutatásoknak, amelyekbe engem is belevont. Így közelről láthattam a munkastílusát, amely alapvetően meghatározta a későbbi pályafutásomat. Láthattam, hogy Lovász (matematikusoknak csak Laci) víziói hogyan válnak valóra, és segíthettem a részletek kidolgozásában. Számos közös publikációnk született, és az a megtiszteltetés ért, hogy 2012-ben Lacival közösen Fulkerson-díjat kaptunk.” Mondanunk sem kell, Szegedy Balázs is ott van a konferencia előadói között.

A Gólyavár nagy előadótermében rengeteg a fiatal arc, ami minden bizonnyal annak is köszönhető, hogy Lovász László az új generáció képzését is fontos feladatának tekinti. Ahogy Szegedy Balázs fogalmaz, „tudományos munkáját jól

érthető könyvekben, jegyzetekben foglalja össze, és inspiráló egyetemi kurzusokat tart. A fiatal matematikusokkal rendkívüli szerénységgel és nyitottsággal törődik. Kivételes hírneve ellenére teljesen megközelíthető bárki számára, akinek érdekes kérdése vagy mondanivalója akad a matematikában.”

Akinek pedig akadna ilyen kérdése, ezen a héten a Gólyavár előadótermének első soraiban is megtalálhatja Lovász Lászlót, a matematikust